

היינריך היינה האורגים השלזיים מגרמנית: דותן ברום

בעשורים שלאחר מלחמות נפוליאון התקשתה תעשיית הטקסטיל של שלזיה, אז חלק מהממלכה הפרוסית, להתמודד עם מדיניות השוק החופשי של פרוסיה ועם התחרות הבינלאומית בתחום הטקסטיל. התעשייה עברה מיכון מהיר שפגע בעבודתם של העובדים. כל זאת הוביל את פועלי הטקסטיל השלזיים לפתוח ביוני 1844 בשביתה, הידועה כ"התקוממות האורגים השלזית". זהו המקרה המובהק הראשון בתולדות גרמניה של התקוממות פרולטרית, מן הסוג שעד אז התרחש בעיקר באנגליה ובצרפת. מרקס ראה בהתקוממות זו בשורה לכינונו של מעמד פועלים גרמני, ואמנים שונים, בדרך כלל בעלי רקע סוציאליסטי, הנציחו אותה ביצירותיהם. הביטוי האמנותי המפורסם ביותר לאותה התקוממות הוא שירו של היינריך היינה, שפורסם ביולי 1844 בעיתונו של מרקס, Vorwärts (קדימה). מיד משפורסם השיר הוא נפוץ בפמפלים בין הפועלים ותרם לשלהובם, ולבסוף נאסר להדפסה ולהפצה ע"י השלטונות הפרוסיים.

ד"ב

שְׁלִישִׁית לְמוֹלְדָת, לְשִׁקְר הַטוֹב –
שֶׁם חֲרָפָה וְקִלּוֹן בְּכָל קָרֵן רְחוּב,
שֶׁם הַפְּרַח נוֹבֵל עוֹד בְּטָרָם זְרִיעָה,
שֶׁם מְסוֹס וְרָקֵב מְאָכֵל תּוֹלְעָה.
אָרְגוּ נָא! אָרְגוּ נָא!

מִפְּלִיגָה הַסְּפִינָה וְהַנּוֹל מִיֵּלֵל.
אָרְגוּ, אֵל תִּפְסִיקוּ מִבְּקָר עַד לֵיל.
גְּרַמְזֵית עֵבֶר, זֶה תִּכְרִיד קְבוּרַתְךָ
קְלָלוֹת בּוֹ שְׁלוֹשׁ לְמֵאֲרָה עַל בֵּיתְךָ!
אָרְגוּ נָא! אָרְגוּ נָא!

בְּאֵפֶל הַעֵינַן הַבְּכִי נְמוֹג
בְּשָׁן חֲרוּקָה הֵם יוֹשְׁבִים לְאָרְג:
גְּרַמְזֵית, אֲוֹרְגִים לְךָ תִּכְרִיד לְקְבוּרָה –
קְלָלוֹת בּוֹ שְׁלוֹשׁ עַל רֵאשִׁי לְמֵאֲרָה!
אָרְגוּ נָא! אָרְגוּ נָא!

רֵאשׁוֹנָה לְאֵלוֹהַ, מוֹלוֹ נִכְרַע בְּרִיד
בְּכַפּוֹר הַמְּקַפֵּי, בְּרַעֲב וּבְפֶרֶךְ –
לְשׂוֹא נַחֲכָה לְגֵאֵלַת הַנְּשֻׁמָה,
הוּא אוֹתֵנוּ כְּזָב וְהוֹנָה וְרָמָה.
אָרְגוּ נָא! אָרְגוּ נָא!

שְׁנֵיה לְקִיסָר, הַנוֹדֵעַ לְמַרְחָק,
שְׁמֵאוֹם לֹא עָשָׂה לְהַקֵּל עַל הַדָּחֵק,
שְׁחֵמֵס מֵאֲתֵנוּ כָּל רִנָּה, עַד גְּרוֹשׁ
וְגִדּוּדֵיו הִמְיִתוֹנוּ כְּמַחֵץ הַיִּתּוּשׁ.
אָרְגוּ נָא! אָרְגוּ נָא!